

ZPRAVODAJ OBCE KUKLÍK

Ročník: 2015

Číslo: 2.

Datum: 27. 3. 2015

Vážení občané,

V tomto čísle našeho zpravodaje vás především chceme informovat o aktuálních věcech, které pro vás připravujeme a trošku zpestřit obsah některými zajímavostmi.

V minulých dvou měsících se nám podařilo dokončit stavební úpravy půdy budovy OÚ a vybudovat tak prostor pro uložení nejrůznějšího materiálu. Na dodávku stavebních prací byli osloveni tři živnostníci a uzavřena smlouva s panem Václavem Palečkem z Radešínské Svratky, který předložil nejlevnější nabídku. Proti původním předpokladům jsme rozšířili úpravy o montáž střešního okna a kompletní rekonstrukci skladby podlahy (včetně vybourání stávající). Celé dílo tak přišlo na cca 90 000 Kč.

Začali jsme se zabývat cestou od mlýna do Bořiny, kde pro zaměření a majetkové narovnání bylo nutné získat do vlastnictví obce podíly 13 vlastníků na stávajících komunikacích. Po jednání se všemi se nám podařilo dohodnout bezúplatný převod u většiny z nich – u dvou naprosto cizích vlastníků za symbolickou cenu. Následně bude komunikace zaměřena zapsána do K.N. (tuto část jsme zvolili z důvodu výstavby 3 rodinných domů v Bořině a nutnost řešit příjezdy k nim)

O snaze získat dotaci z prostředků EU na odpadové hospodářství píše místostarosta v jiné části zpravodaje – pokud se to podaří, bude to především jeho zásluha.

Dále se nám podařilo uskutečnit plánované kulturně-společenské akce - karneval pro děti a setkání seniorů – obě se setkali s velmi pozitivní odezvou. Chceme i nadále zpestřovat život občanů a snažit se aby obec žila a aby si každý mohl vybrat z nabídky akcí, o kterých Vás ve zpravodaji informujeme.

Ladislav Regent

Z jednání obecního zastupitelstva:

Jednání zastupitelstva dne 14.3.2015

- odkup pozemků – pozemky pod požární nádrží ve Dvoře jsou již v majetku obce, byla podepsána darovací smlouva s rodinou Kalinových a Martinem Slámou na pozemky pod komunikací v Koutě, kupní smlouva s Romanem Junem na pozemky nad bytovkou byla také podepsána, smlouvy na pozemky v Bořině se připravují.

- proběhl dětský karneval, byl opět velmi úspěšný, příspěvek obce činil 4 500 Kč.

- byla podána žádost o dotaci z Programu obnovy venkova kraje Vysočina na opravu komunikací.

- stavební práce na skladovacích prostorech na půdě v budově obecního úřadu pokračují, bylo nutné vybourat a znovu vybetonovat podlahu, bylo také vyměněno střešní okno, tím pádem dojde k navýšení nákladů.

- zastupitelé schválili vyřazení drobného majetku – počítače v klubovně hasičů, kontejneru na železo, který je téměř zhnílý, majetku v operativní evidenci (starého nepoužívaného majetku pro zásahovou jednotku – staré savice, proudnice, kanystry, ...).

- zastupitelům byla předložena Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce Kuklík za rok 2014 krajem Vysočina, v hospodaření obce nebyly shledány žádné závady, zpráva byla schválena společně se Zprávou o hospodaření obce a Závěrečným účtem obce za rok 2014 s výrokem bez výhrad.

- zastupitelé řešili problematiku nakládání s odpady, zákon nově ukládá povinnost všem obcím řešit problém třídění bioodpadů a železa. Starosta obce představil zastupitelům novou koncepci nakládání s odpady, zastupitelé ji jednohlasně schválili. Naše obec má smlouvu na likvidaci bioodpadů s obcí Věcov, ta nám zajistí kontejner a jeho pravidelný vývoz. Je zde však možnost získat dotace ve výši 90 % na pořízení komposterů pro občany, kontejnerů na železo a dalšího majetku..

Zastupitelé pověřili starostu a místostarostu obce, aby se pokusili zajistit zpracování projektu a podání žádosti o tuto dotaci, byla schválena Smlouva o dílo s firmou ENVIPARTNER, která tyto služby zajišťuje

- byla schválena částka 12 000 Kč jako příspěvek na Setkání seniorů, které se uskuteční v neděli 15.3.2015 v penzionu Kukla. Program je zajištěn.

- v sobotu 4.4.2015 se uskuteční tradiční Velikonoční merenda, zastupitelé řešili organizační zajištění této akce.

- zastupitelé schválili nákup nádobí do kuchyně v budově OÚ, v hodnotě do 5 000 Kč.

- zastupitelé řešili problém zajištění dovozu obědů pro seniory. Zájem je zatím malý, senioři budou znovu osloveni.

Ladislav Rak

Nová koncepce nakládání s odpady v obci Kuklík

Jak již byli všichni občané v naší obci několikrát informováni, od nového roku stát ukládá všem obcím řešit v rámci sběru a likvidace vyprodukovaného odpadu i problém likvidace bioodpadů a kovových odpadů. Cílem je omezení produkce odpadu, který končí v kontejnerech na komunální odpad. Obecní úřad se proto musel touto otázkou zabývat a byla vytvořena nová koncepce likvidace a nakládání s odpady vyprodukovanými v naší obci. Sběr a svoz komunálního odpadu, ale hlavně základního třídění odpadu na plasty, papír a sklo již v naší obci funguje. Dokládá to i pravidelné umístění vítězů v soutěži kraje Vysočina My třídíme nejlépe.

Co se týká železného odpadu, obec již řadu let nabízí možnost uložení tohoto odpadu do obecního kontejneru u budovy obecního úřadu, který je dle potřeby vyvážen. Kontejner na železo již ovšem dosluhuje a je třeba řešit jeho výměnu. Obec by také chtěla dát občanům možnost, aby kovový odpad, zejména drobný, mohli vytřídit a odevzdat na stávajících stanovištích kontejnerů. Jednou z variant je umístění drobných nádob na tento kovový odpad na každé stanoviště kontejnerů.

V oblasti bioodpadů je situace taková, že jsme v minulém roce byli osloveni a požádáni o podepsání spolupráce obcí Věcov, která žádala o dotaci na pořízení svozového automobilu a kontejnerů na bioodpad. Aby na tuto dotaci dosáhla, musela splnit kritérium minimálního počtu obyvatel a svozového území. Proto oslovila obec Věcov i okolní obce a požádala je o spolupráci. Díky této spolupráci bude v naší obci umístěn jeden oranžový kontejner (prozatím

u budovy obecního úřadu) na bioodpad a tento kontejner bude každých 14 dní nebo dle potřeby vyvážen. Odvoz bude zajišťovat obec Věcov. Každá obec by se ovšem také měla snažit vzniku bioodpadu předcházet, aby ho v oranžovém kontejneru bylo co nejméně. To se dá vyřešit pořízením a nabídnutím komposterů všem občanům i chalupářům, kteří si ho umístí na své zahrady a budou mít kvalitní kompost, který budou moci dále využívat. Pořízení komposterů případným zájemcům již obec v zimě slíbila.

V nedávné době se vyskytla jedinečná příležitost. Byla vypsána mimořádná výzva z operačního programu životního prostředí na podání žádosti o dotaci ze Státního fondu životního prostředí, ze kterého v minulém roce obec čerpala na pořízení rozhlasu a dalších protipovodňových opatření. Tentokrát bylo možné požádat o dotaci ve výši 90 % na pořízení vybavení na nakládání s odpady. Proto jsme se touto možností začali intenzivně zabývat. Minimální výše investice byla stanovena na cca 605 000 Kč. Z počátku jsme uvažovali o pořízení komposterů o objemu 900 litrů a nového kontejneru na železo. Jelikož by ale tato investice zdaleka nedosahovala minimální částky, proběhlo jednání se sousedním městysem Sněžné, zvažovali jsme vytvoření společného projektu, abychom na dotaci společně dosáhli. Časový termín pro zpracování projektu a podání žádosti o dotaci byl ovšem velmi krátký a zástupci městyse Sněžné nám nebyli schopni v tak krátkém termínu spoluúčast potvrdit a přislíbit. Rozhodli jsme se proto, že o dotaci přeci jen zkusíme požádat sami. Bylo osloveno několik firem, které zpracovávají projekty a žádosti o evropské dotace. Nejlépe z cenových nabídek vyšla společnost ENVIPARTNER z Brna, se kterou jsme spolupracovali i v minulém roce a byli jsme velmi spokojeni. Proto jsme této společnosti zadali vypracování projektu zkvalitnění nakládání s odpady v obci Kuklík. Rozhodli jsme se, že když je výše dotace tak vysoká, pokusíme se pořídit v rámci tohoto projektu několik nových plastových kontejnerů na papír a plasty, ty by nahradily již dosluhující železné kontejnery na tříděný odpad. Došlo by také k výměně prasklého kontejneru na bílé sklo v Dědině. Další investicí v rámci tohoto projektu by bylo pořízení zmiňovaných komposterů o objemu 900 litrů pro občany, kteří by si je mohli od obce bezplatně vyžádat a umístit na své zahrady. Jelikož v podmínkách získání dotace je stanoveno, že kontejnery na železo musí mít maximální objem 3,5 m³, což není mnoho, a musí být uzamykatelné, aby nedocházelo ke krádežím železa, bylo do projektu zahrnuto pořízení dvou kusů těchto kontejnerů. Do projektu bylo dále k těmto kontejnerům zahrnuto i pořízení traktorového nosiče kontejnerů, který by mohl sloužit k odvozu kontejnerů na železo, ale v budoucnosti i k mnoha dalším účelům. Rozhodli jsme se, že do pořizovaných investic bychom zahrnuli také štěpkovač za traktor na likvidaci bioodpadu, v tomto případě větví, který by si občané mohli půjčovat. Štěpkovač by byl na větve do průměru cca 12 cm a vyráběl by štěpky o délce cca 9 cm. Za štěpkovač by bylo možné zapřáhnout i vlek.

Proběhlo velmi rychlé administrativní kolečko a nakonec se nám ve spolupráci se společností ENVIPARTNER podařilo splnit termín podání projektu a žádosti o dotaci. Podle informací takovýchto obcí, městysů a měst v celé republice mnoho nebylo a pravděpodobnost získání dotace je poměrně vysoká. Celkové náklady na projekt se nakonec vyšplhaly na přibližně 880 000 Kč, náklady obce by v případě získání dotace činily pouze 88 000 Kč, což je za pořízení takového množství majetku cena v podstatě symbolická.

Do tohoto projektu nebylo možné zahrnout pořízení malých nádob (například plastových popelnic) na drobné kovové obaly, které bychom chtěli rozmístit na současná stanoviště kontejnerů na odpad a které by byly dle potřeby vyváženy vlastními silami. Položka na pořízení těchto nádob ovšem není vysoká.

Takto si v naší obci představujeme novou koncepci nakládání s odpady a pokud by se na ni podařilo získat dotaci ze Státního fondu životního prostředí a fondů EU, bylo by to pro Kuklík dozajista přínosem.

Ladislav Rak

Co je nového u hasičů:

Informace ze zásahové jednotky.

Naše jednotka za období od vydání posledního obecního zpravodaje nemusela zasahovat ani u jediné události. To však neznamená, že její členové zaháleli. Mimo pravidelné údržby techniky a nezbytných oprav jsme dokončili proces obnovy vybavení všech členů jednotky osobními ochrannými prostředky, jako jsou zejména zásahové obleky, polohovací opasky, přilby a rukavice. Z letošního rozpočtu naší obce pro jednotku jsme pro tento účel tak vyčerpali již téměř 30 tis. Kč. Každý pravidelný člen jednotky (je nás 15) nyní používá pouze a jenom svoji těžkou zásahovou obuv, třívrstvý zásahový oblek, zásahovou přilbu s nehořlavou kuklou a čtyřvrstvé zásahové rukavice. Polohovacích opasků se smyčkou a šroubovací karabinou, umožňující nouzové slanění přes púllodní uzel, jsme letos zakoupili devět kusů s ohledem na potřeby SDH při sportovních akcích, jako je soutěž požárních družstev. Jinak by jednotce stačilo pět kusů, polohovací opasek totiž od loňského roku podle vydaných norem není prostředkem osobní výbavy hasiče, ale prostředkem kolektivním.

Pro členy jednotky využívám této příležitosti, abych zdůraznil svůj zcela nekompromisní požadavek, aby se ke svým zásahovým kompletům chovali tak, jako by byly jejich vlastní a tyto byly schopny okamžitého nasazení i v těch nejtěžších podmínkách jako je např. požár s nelineární rychlostí šíření, silný mráz, déšť, kombinace těchto jevů atd (pozn.: několik hasičů s proudnicí místo srdce si mimochodem svoje obleky, obuv, přilbu či rukavice koupilo za své peníze). Máme k dispozici dostatečné možnosti a prostředky, abychom si svoje vybavení mohli ošetřovat a udržovat v řádném a bezvadném stavu a každý z Vás za ně odpovídá. Rovněž nepřichází v úvahu, aby bez vědomí jednotlivých hasičů si kdokoliv půjčoval jejich výzbroj a výstroj. Jen pro informaci pro nezasvěcené, každý zásahový hasič má na sobě oblečeno vybavení za cca 25-30 tis. Kč a pokud chceme hasiče vystrojít do ohně, pak připočteme dalších 30 tis. Kč za přetlakový dýchací přístroj.

Těch naše jednotka, resp. obec Kuklík jako její zřizovatel, vlastní celkem pět. Možná si vzpomenete, že je to od začátku loňského roku, kdy jsme vyměnili staré rovnotlaké Saturny za přetlakové, bezpečnější a moderní Dräger.

V dubnu budeme s naším vozidlem absolvovat roční STK a protože se jeho údržbě věnujeme pravidelně, doufáme, že nebudeme mít větší problémy.

V současné době připravujeme v rámci Sněženského okrsku námětové cvičení na téma „Pátrací akce po pohřešované osobě“. Je to téma poměrně aktuální a je nutné, aby se hasiči seznámili s postupy a podmínkami, jaké tato činnost obnáší a vyžaduje, přičemž je tato událost obecně rozpracována v konkrétní a podrobné formě v materiálu vydaném generálním ředitelstvím HZS ČR - „Typové činnosti jednotek IZS“. Další námětové cvičení zrealizujeme na jaře se studnickými a rokytenskými hasiči, budeme nacvičovat zásah při požáru lesa a tří chat nad Rokytňem, s provedením dálkové dopravy vody požárními stříkačkami a s vyloučením naší CAS, abychom si jednak ztížili podmínky a jednak si vyzkoušeli dálkovou dopravu vody.

Další akcí, kterou okrsek Sněžné připravuje, je samozřejmě každoroční soutěž požárních družstev. Termín akce zatím není stanoven a to pro organizační zmatky v SDH Krásné, který má být letošním pořadatelem soutěže. V každém případě musím s radostí konstatovat, že po velmi dlouhé době je nově zvolené složení okrskového výboru SDH Sněžné na takové slibné úrovni, že se snad vymaníme z dlouholeté letargie, která se vytvořila po náhlém odchodu našeho bratra a starosty okrsku Václava Buriana, který náš okrsek vedl mnohdy nekompromisní, ale pevnou rukou a nedovolil sborům chování nehodné jejich poslání a účelu, ke kterému byly zřízeny a jehož svědky jsme v posledních letech bohužel mnohokrát byli.

ing. Bohdan Kalina, velitel ZJ obce Kuklík a SDH

Informace o činnosti SH ČMS okrsku Sněžné

V lednu letošního roku došlo ke změně ve složení výboru SH ČMS okrsku Sněžné. Nově zvoleným starostou se stal Radek Harvánek ze Sněžného, místostarostou Vladimír Peňáz, velitelem Pavel Kalina, oba z Kuklíku, zástupcem velitele Jaroslav Werner z Krásného, jednatelem Pavel Dvořáček ze Sněžného, hospodářem Miroslav Fidrich z Krátké, preventistou Karel Štěcha z Vříště, strojníkem Luboš Neděla z Daňkovic a členem výboru Rostislav Bukáček Kadova. Do revizní komise byl jako předseda zvolen Bohumil Klíma z Líšné a Martin Kulíšek z Daňkovic a Jaroslav Mička ze Spělkova jako členové.

Hlavním úkolem nově zvoleného výboru je zlepšení práce okrsku po jeho několikaleté stagnaci a ne příliš lichotivém hodnocení ze strany OSH ve Žďáru nad Sázavou. Hned v únoru byl vypracován plán práce na rok 2015, jehož součástí je i námětové cvičení okrsku, které se naposled konalo v roce 2011. Dalšími body nového plánu práce je zřízení internetových stránek okrsku, okrsková soutěž, setkání hasičů seniorů aj. Dalším z důležitých úkolů pro okrsek je pomoc sborům při zajištění jejich přeregistrace z právní formy Občanské sdružení na Pobočný spolek. Tuto povinnost ukládá nový Občanský zákoník, platný od 1.1.2014, všem organizačním jednotkám Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen SH ČMS) včetně SDH. Přeregistrace proběhne postupně dle pokynů Hlavního spolku, který bude v souladu se zákoníkem předkládat žádosti k Městskému soudu v Praze. Název Hlavního spolku zůstává nezměněn na základě jeho dlouhodobého používání, organizační struktura SH ČMS se nemění. Stanovy SH ČMS definují názvy nižších organizačních stupňů, např. SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Kuklák.

Do činnosti okrsku také spadá zajištění účasti zástupců sborů na shromáždění delegátů okresu Žďár nad Sázavou. Shromáždění se koná 29.3.2015 domě kultury ve Žďáru nad Sázavou. Na tomto shromáždění budou voleny nové orgány OSH na rok 2015-2020, delegáti na 5. sjezd SH ČMS.

Věřím, že se činnost okrsku začne v budoucnu ještě více rozvíjet a že okrsek nebude pouze zbytečným mezičlánkem mezi SDH a Okresním sdružením ale platným pomocníkem při práci sborů.

Vladimír Peňáz, místostarosta SH ČMS okrsek Sněžné

Aktuality

- V sobotu 28.2. proběhl tradiční velký **dětský karneval**. Plný sál dětí a dospělých si užil sobotní odpoledne naplněné soutěžemi a jinými aktivitami a každé z dětí si odtud něco odneslo. Jsme, rádi že peníze obce, (cca 5 000 Kč) byly smysluplně využity a děkujeme paní Evě Skalníkové a jejím přátelům za nápadité a nezištné provedení.

- V neděli 15.3. jsme pro změnu uspořádali něco pro starší – čtvrtý ročník **setkání seniorů** obce v penzionu Kukla. Ohlasy jsou velmi pozitivní. Zúčastnilo se 41 našich starších spoluobčanů, vystupovalo 7 našich dětí a kouzelník a nezaměnitelným způsobem všechny zúčastněné provedl odpolednem pan František Haněl, jemuž patří také náš dík. Celá akce včetně kouzelníka, fotografií a dáreků pro seniory stála 13 560 Kč. Děkujeme SDH Kuklák za příspěvek ve výši 2 000 Kč.

Penzion Kukla vás zve stejně jako v minulém roce na „**ZELENÝ ČTVRTEK**“ na **zelené pivo**. Piva bude dostatek a k dispozici bude i drobné občerstvení.

Zbyněk Peňáz

- Na sobotu 4.4. chystá obecní zastupitelstvo tradiční **Velikonoční merendu**

Zveme Vás na tradiční sousedskou

VELIKONOČNÍ MERENDU

kterou pořádáme v sobotu dne **4.4. 2015** od 20⁰⁰ hod., v sále budovy oú v **Kuklíku**

Hraje : **MISTRAL**

Rádi bychom, aby tato akce nebyla jenom zábavou, ale především posezením místních, jejich přátel a chalupářů. Proto rádi uvítáme sousedy všech věkových kategorií. Pro zpestření bude připravena nejenom bohatá tombola, ale i občerstvení se zabijačkovými specialitami.

Prosíme touto cestou o jakýkoliv příspěvek do tomboly. Vítězek bude věnován na práci s občany v obci.

Oblastní zastupitelstvo v Kuklíku

-Čistá Vysočina 2015

Osvětová akce Čistá Vysočina, spojená s jarním úklidem přírody, proběhne také v letošním roce a to již po sedmé. Již po šesté se do této akce přihlásil i náš Sbor dobrovolných hasičů. Naším úkolem bude sběr odpadků kolem hlavní silnice od Kuklíku po penzion U Martina, dále pak kolem všech obecních komunikací a silnice na Odranec. Sraz účastníků je **17 .4. 2015 v 16.30 hod.** u hasičské zbrojnice. Tato akce není určena pouze pro hasiče ale pro všechny občany kterým není lhostejné v jakém prostředí žijí. Hlavně očekáváme hojnou účast dětí, pro které bude na závěr akce připraveno drobné občerstvení. Pytle na odpad a rukavice jsou zajištěny. Pro zajímavost ještě uvedu dva statistické údaje z roku 2014, kdy se této akce na Vysočině zúčastnilo 18 tisíc dobrovolníků a bylo sebráno 80 tun odpadu.

Všem účastníkům předem děkuji za účast a těším se na shledanou.

Vladimír Peňáz, místostarosta SDH

- Ve stejný den – pátek 17. 4. bude od 16:00 u požární zbrojnice přistaveno vozidlo s kontejnerem TS služeb NMNM pro **odvoz nebezpečného a objemného odpadu**. Bude zde stát do 17:00 hodin, a tak vzhledem k tomu, že další svoz bude až na podzim, neváhejte a svých nepotřebných a nebezpečných věcí se zbavte. Zároveň můžete přivážet k požární zbrojnici své vyřazené elektrospotřebiče – pro ty malé zde bude označený kontejner 1 100l a ty velké (ledničky, pračky apod.) dávejte na hromadu poblíž vrat. Kolem 20. 4. bude tento odpad odvezen. Spotřebiče by měly být nerozebrané. (připomínáme, že ledničky apod. nepatří do kontejneru na železo)

- Na čtvrtek 23.4 jsme zajistili pro potřeby občanů **technické prohlídky traktorů**, traktorových vleků a přívěsných vozíků za osobní automobily. TP začnou v 8:00 hodin před požární zbrojnicí a potřebujeme, aby se všichni kdo mají zájem přihlásili dopředu – v pátek 17.4. a přinesli velký technický průkaz. Přednost budou mít místní.

- V sobotu 25. 4. pořádáme opět zájezd na mezinárodní výstavu květin „**Flora Olomouc**“. Odjezd je v 7:00 hodin od zastávky v Dědině. Místní platí příspěvek na dopravu 50Kč a přespolní 100Kč. Příspěvky se budou vybírat přímo v autobusu – nyní je kapacita autobusu již naplněna.

- Na sobotu 30. 5. připravuje paní Eva Skalníková k mezinárodnímu dni dětí „**DĚTSKÝ DEN**“ – u nás na výletišti

Ladislav Regent

Vakcinace psů

proti vzteklině a dalším infekčním chorobám proběhne 23.5.2015 ve 13 hodin u budovy OÚ Kuklík. Kdo bude chtít své psy navakcinovat doma nebo v individuálním termínu, může se předem domluvit na tel. č. 734 800 915. Lze též vakcinovat kočky, také doporučuji naočkovat králíky proti moru a myxomatóze

MVDr. Adéla Librová

Přivalová povodeň v létě 1714 na Českomoravské Vrchovině .

Asi před dvěma měsíci, po náhlém a poměrně nečekaném zvýšení stavu hladiny Fryšávky, jsem úplně náhodou objevil na internetových stránkách Českého hydrometeorologického ústavu upozornění na článek o přivalové povodni na Českomoravské Vysočině v roce 1714. Minulý rok od ní uplynulo rovných 300 let . Nedalo mi to a objednal jsem si konkrétní číslo časopisu s uvedeným článkem. Protože je to natolik zajímavé čtení, čtení o masivní povodni s katastrofálními důsledky, rozhodl jsem se, že článek ve formě stravitelné pro běžné čtenáře, nikoliv pro hydrometeorology, se pokusím shrnout, přetlumočit a transformovat i na naše obecní stránky. Původní článek je velmi podrobně zpracován, a to jak co se týče vyhledání zdrojů, tak posléze modelování vzniklé situace, vyhledávání příčin, průběhu a následků jevu s použitím hydrometeorologického modelu AquaLog. Musím upozornit, že je výzkum převážně řešen pro oblast řeky Sázavy, k povodí Svatky se tolik nevěnuje, což na závěr článku samotní autoři podotýkají. Pokusil jsem se pítit po údajích z našich končin, ale všechny moje snahy prozatím skončily na tom, že musím navštívit Moravský zemský archiv, kde se mají nacházet všechny staré kroniky a matriky měst, obcí a farností, ostatně odtud pochází valná část informací autorů článku ve zpravodaji ČHMÚ. Nicméně již na začátku sdělím to nejdůležitější a tím je fakt, že k povodni došlo na poměrně malém území cca 800-1000 km², jádro největších srážek se nacházelo v okolí Žďáru n/S, Nového Města a Jimramova, z čehož můžeme dovozovat, že i naše obec musela být povodní postižena, dále že srážkový úhrn činil cca 100 mm/hod po dobu 2-3 hodin a že po přepočtu s použitím všech dostupných modelů bylo zjištěno, že nutně muselo dojít ke čtyř až osminásobku průtoku stoleté vody. Z matrik a knih zemřelých autoři bezpečně zjistili a ověřili nejméně 240 utonulých, skutečnost se však může blížit až k jednomu tisíci. Odtoková vlna poničila nebo prakticky zdevastovala mnoho obcí a měst, především Žďár n/S, Ledec, Havlíčkův Brod, Sázavu a Polnou, byly zničeny mlýny, mosty a pily (Švařec, Ujčov, Koroužné), špitály v Havlíčkově Brodě a Světlé nad Sázavou, v Havlíčkově Brodě na předměstí zmizelo zcela 30 domů, 8 bylo v troskách, uvnitř

města v hradbách bylo zdemolováno 48 domů atd. Protrhlo se většina rybníků (až 150, jen nad Havl. Brodem se mělo protrhnout až 70 rybníků), včetně Dárka a někdejšího rybníku Peklo (pravděpodobně někde u Sázavy). Výčet je strašlivý a autoři studie ČHMÚ vše ověřili a skutečnost je opravdu taková.

Samotný rok 1714 byl na přírodní katastrofy velmi bohatý. Těžko říci, zda s tím měla příčinou spojitost masivní erupce sopky Vesuv ve dnech 15. – 30. června 1714 (tzv. kauzalita). Tryskání magmatu bylo do velké výšky, sopečný mrak dosahoval několik kilometrů vysoko.

Celou Evropu toho roku sužovaly povodně po přivalových lijících a bouřkách. Už 12. června postihla přivalová povodeň Jimramov, 20. června v Duryňsku Altengottern, extrémní průběh měly přivalové deště 21. – 23. června v okolí Bodamského jezera, 22. června v Lužických horách proběhla katastrofální povodeň mezi Šluknovem a Mikulášovicemi a v Jizerských horách na Kwise. Pak

15. července opět v Lužických horách v povodí Mandavy a ve Švýcarsku poblíž francouzských hranic ve městě Delle, tentýž den v Bělotíně na Juhyni a Veličce.

Ale zpět na Sázavu a Svratku.

Většina dobových primárních zdrojů uvádí, že vše začalo odpoledne 31. července 1714. „Neb celá obloha pošmourným mračnem potažena byla. Množství dešťův a lijavcův vypadlo, takže lid domýšlel se býti a přicházeti poslední den soudný, neb vodní oblak se strhl. Tak hrozné hřmění následovalo, že se země třásla. První vzednutí vody bylo patrné patrné již v podvečer, voda zpočátku zvolna, potom ale rychle stoupala.“ Počátek bouře je datován na 16. -17. hod odpoledne, epicentrem je naše nejbližší okolí, podle mapy jistě tedy i Kuklík. Všechny zdroje popisují nezvykle silné hromobití, výskyt krupobití je však ojedinělý. Plocha bouře je vymezena od západu po směru hodinových ručiček přibližně Havl. Brodem, Žďárem n/S, Polničkou, Cikhájem, horním tokem Krounky, Desné a Svratky, dále po Jimramov, Bystřici n.P, Nové Město až po Polnou a opět se uzavírá Havlíčkovým Brodem. Hladina toků začala masivně stoupat již od kolem šesté hodiny večerní, hlavní nápor začal zhruba v osm večer, po půlnoci začala nabíhat další velká vlna a tento stav trval až do odpoledních hodin prvního srpna, kdy voda začala kulminovat. „Přišla hrozná nenadálá voda, která nad paměť lidskou nebyla, a ta největší k druhé hodině na noc. Po třetí hodině noční rozpěněné vlny odnášejí bohatou kořist, urvané stromy, celé střechy i jednotlivé trámy. Voda byla všude tak ničivá, protože se valila přívalem střemhlav, dokonce ve své rychlosti strhla i mlýnské kameny ze stržených mlýnů a jako když si mládež hraje s míčem, tak k úžasu všech přihlížejících je valila s sebou, otáčela a donesla je dosti daleko.“

Ve čtvrtek 2. srpna však voda neočekávaně začala znovu stoupat a to po poměrně nevýznamných srážkách, avšak nasycenost povodí byla taková, že každé srážky, byť jindy nevýznamné, znamenaly okamžitý nárůst hladiny. „Niméně potrvála velká voda ještě i následujícího dne (2. 8.), když však voda začala povážlivě stoupati. Leč tento nový přival dlouho netrval a nových škod více nezpůsobil.“

Pamětní kniha Ledče nad Sázavou: „Půl města až po střechy voda zatopila, kolik lidí z gruntu i s lidmi pryč vzala, přes 35 osob utopila, za 18 tisíc zl. škody vzdělala. U Horní Sázavy se protrhlo dalších sedm rybníků, tři mlýny byly ošklivě poničeny. Voda odnesla pivovar, tři chalupy a dům řemeslníka. Utopilo se šest osob a na loukách a na polích byly způsobeny nesmírné škody. V Kácově chalupu přívozného, valchu i s pilou pryč voda vzala, též ten silný a dosti vysoký Pelíškův most, když plaval v celosti Chabrejský mlejn, porazila.“

Autoři studie uvádějí tyto neuvěřitelné údaje: V jednu hodinu v noci dne 1. srpna 1714 došlo k nástupu hladiny v Kácově (Kácov je město na povodí Sázavy, ve směru Žďár n.S., Havl. Brod, Světlá, Ledče n.Sáz.), který je od Havlíčkova Brodu vzdálen 66 km, od Žďáru n.S. 120 km. Výškový rozdíl mezi Kácovem a Žďárem je 250 m. Za běžných okolností je rozdíl časů nástupu povodně v Havl. Brodě a posléze v Kácově cca 10 hodin. Prvního srpna roku 1714 to

bylo ale pouze tři hodiny a opět zdůrazňuji, že se jedná o ověřený údaj. Podle výpočtů tak došlo ke skutečnému dosažení čtyř až osminásobků stoleté vody, větší srážkové úhrny byly dosaženy jen v roce 1872 – 200mm/hod a v roce 1987 v případě Jílovského potoka (Ústí n/L) 150mm/hod, toto bylo ale pouze lokálně, nikoliv na ploše cca 1000 km². Podle skutečně ověřených údajů v knihách zemřelých byla horší jen povodeň v roce 1872, kdy zahynulo 337 lidí.

Co se týká našeho nejbližšího okolí v povodí Svratky, autoři zdokumentovali toto: Jimramov - 3 mosty a několik domů, Koroužné – mlýn, Štěpánov – most, Ujčov – mlýn, Černvír – most.

V každém případě k největším škodám na životech a na majetku došlo nikoliv v epicentru spadu srážek, ale po nahromadění spadlé vody, mnohdy i tam, kde vůbec nepršelo.

Celou studií se nutně čtenáři vtírá otázka, zda je možné opět takový jev čekat, jaký by byl jeho nástup a průběh, jaké škody by způsobil a jaká je analogie mezi povodněmi v roce 2002, 2012 a 1997. Podle autorů studie a nutno podotknout, že oni jsou opravdovými odborníky v dané oblasti, je takový jev zapotřebí předpokládat a podle možností se na něj připravit. Potíž je v tom, výše uvedené povodně vznikly po déletrvajících srážkách, kdy srážkové úhrny kolem 100-200 mm/hod byly dosahovány v rozmezí jednoho až dvou dnů, nikoliv během několika málo hodin, jako tomu bylo 31. července 1714. Co by se stalo nyní, je velmi těžké předvídat, řeky jsou ve svém rozlivu velmi omezené průmyslovými oblastmi a mnohdy naprosto nepochopitelně situovaná výstavba přímo nabízí vodě svou daň.

Z tohoto důvodu musí být každému rozumně uvažujícímu obyvateli naší obce jasné, že všechny investice do protipovodňových opatření, ať to je rozšíření a modernizace obecního rozhlasu jako prvku systému včasné výstrahy, nebo instalace vodočetných systémů a hlásičů, jsou nezbytnou a racionální investicí pro zajištění bezpečnosti v obci. Dalším krokem by měla být příprava na rychlé vybudování protipovodňových bariér, tuto záležitost bude zastupitelstvo obce řešit ve spolupráci s majiteli ohrožených objektů.

Bohdan Kalina

Velká noc je za dveřmi.

Od pohanských dob byl vítán příchod jara jako příslib nové úrody a oslava období nově narozených mláďat. Lidé bývali vděční, že se jim podařilo přežít bez úhony další zimu. S nástupem křesťanství se tyto svátky postupně přetavily v jediný – Velikonoce. Přesto se zachovalo mnoho původních zvyků, u některých už ani nevíme, z jakého důvodu byly provozovány a přibýly nové, pocházející z dalekých zemí a Starého zákona. Horácko, jako chudý kraj jich mělo nepočítaně, život zde nebyl lehký a lidé doufali v pomoc vyšší moci a zároveň si chtěli připomenout nejvýznamnější událost křesťanského roku.

Velikonoce jsou jarním svátkem, oslavou začátku hospodaření, proto bylo potřeba především uklidit a vyzdobit, nejen v hospodářství, ale i v sobě. Na Zelený čtvrtek začínal přísný půst, nebo alespoň půst od masa. Hospodyně pekly beránky a jidášky připomínající nové přírůstky ve stádech i zrazení a umučení Krista. Byl to den prvního koledování. Chlapci chodili po statcích a bohatších chalupách s rozkvetlým prutem jívy a zpívali:

Dej vám Pán Bůh dobrý den na Zelený čtvrtek,
abyste měli tak dlouhý len, jako tento proutek.

Proutek se červená, lníček se zelená, ať vám Pán Bůh požehná.

Protože Zelený čtvrtek je dnem, kdy „zvony odlétají do Říma“ – umlkají, nahrazovali chlapci jejich hlasy během svého putování zvukem dřevěných řehtaček a dalších nástrojů, někdy doma vyrobených, jindy koupených na poutích. Průvod procházel vesnicí ráno, v poledne, večer a stejně i na Velký pátek. Po západu slunce kropili hospodáři svěcenou vodou prahy obydlí a stáje, aby je chránili před zlými duchy a čarodějnicemi. V sadech třepali stromy pro dobrou úrodu. Velký pátek den smutku byl věnován modlitbám a pokání, držel se přísný půst,

většinou se nevařilo. Lidé se drželi doma, nebo v kostele, nepracovalo se. Dívky se myly ranní rosou pro krásu a chlapi sněhem pro zdraví a sílu.

Sníh se také rozhazoval po dvoře, aby se ve stavení nedržely blechy a další parazité. Hospodyně se na zahradě modlily tváří k východu za zdraví všech blízkých. Hospodáři stoupali na sekery, aby se celý rok chránili před neštěstím při práci s nimi. Bylo třeba zrána poklepat na úly, aby včely věděly, že je čas probouzení. Lišil se způsob, jak tento den pojali věřící, katolíci truchlili, evangelíci se radovali.

Na Bílou sobotu před východem slunce hospodyně vymetly ze stavení všechnu špínu novým koštětem. Za zvuku zvonů, chlapani obcházeli stavení, už bez řehtaček. Lidé se umývali v potoce, aby celý rok byli zdraví a silní, děvčata, aby se v létě neopálila. Pekly se koláče a barvila vejce. Kde bylo šikovné děvče, malovaly se kraslice, každá dívka se snažila mít vajíčka nejpěknější.

Boží hod velikonoční se slavil vesele. Světily se mazance, vejce a kočičky. Vejce sněžená před polednem zaručovala zdraví, kočičky hospodář s hospodyní zastrčili pro ochranu na kraji žitného pole, půdu ještě kropili svčnou vodou pro dobrou úrodu. Jídávala se hovězí polévka a maso s bílou omáčkou a velikonoční hlavička. Ta sestávala s vařeného hovězího masa s uvařeným uzemým a čerstvým vepřovým. Vařené maso se nasekalo na kousky, čerstvé umlelo, přidala se krupice, trocha mouky s kořením a mnoha vejci, smetana a kvasnice. Pečené na plechu se krájelo pro všechny členy domácnosti. Chlapani pletli pomlázky a připravovali si březové větve. Vymýšleli nové vzory pomlázek, pletli je i z různobarevného proutí, pomlázka byla znakem chlapcovy šikovnosti. Děvčata si pro jistotu přichystala na zítřek sukňe navíc a k posteli vědro se studenou vodou a hrnkem na příliš horlivé koledníky.

...Červené pondělí se neslo ve znamení mrskačky, dívky kromě vajíček dávaly svému milému i šátek na krk. Ale vymrskání pacholkem byli i koně ve stáji, aby celý rok dobře táhli. Pomlázka byla symbolem znovu se zelenající krajiny a děvčata po jejím dotyku měla být stejně veselá svěží a zdravá, jako čerstvá zeleň. Pomoci měla i starým pannám, aby nebyly zatrpklé a radovaly se ze života. Vařená vejce a pentle chlapani hrdě vystavovali, než je donesli domů, hrávali s nimi někdy „tukanou“, komu vejce vydrželo déle, získal i soupeřovo. Ve staveních bylo načas vajec tolik, že se samotná brzy přejedla. Proto se pátralo po nových receptech, jak je upravit. Jeden sladký vám nabízím k vyzkoušení. I když se týkal spíše bohatých městských domácností. Nejen drahé ingredience, ale i množství, ve kterém se pekl, svědčí o tom, že naši předkové vařili velkoryse.

Linecký koláč

1/4 kg spařených loupaných mandlí utlučeme s 1/2 kg cukru. Dáme 1/2 kg másla a 3/4 kg hrubé mouky na vál. Přidáme 12 vařených přes síto protlačených nebo najemno nastrohaných žloutků. Dobře to ve studenu rozdrobíme, přidáme strouhané citrónové kůry, osolíme a vmícháme tlučené mandle s cukrem. Čtyřmi syrovými žloutky to zaděláme a dobře propracujeme. Necháme ve studenu odpočinouti do druhého dne. Poté válečkem rozválíme, dáme na dortovou, máslem vymazanou formu. Z kousku těsta vyválíme válečky a vytvoříme těsnou mřížku. Celý dort pomazeme rozkloktaným vejcem a dáme zvolna péci. Když je dorůžova, je hotov. Mažeme zavařeninou.

S použitím knihy: (Nejen) Horácká kuchařka aneb povídání o jídle, vaření, zvycích a tradicích, Helena Zelená Křížová

Kateřina Tycová

Vydává obec Kuklík. V Kuklíku 27. března 2015, číslo 2/2015. Příspěvky nejsou jazykově a obsahově upravovány. Za obsah zodpovídají jednotliví přispívající. Za grafickou úpravu zodpovídá Ladislav Regent. E-mail:obec.kuklik@quick.cz